

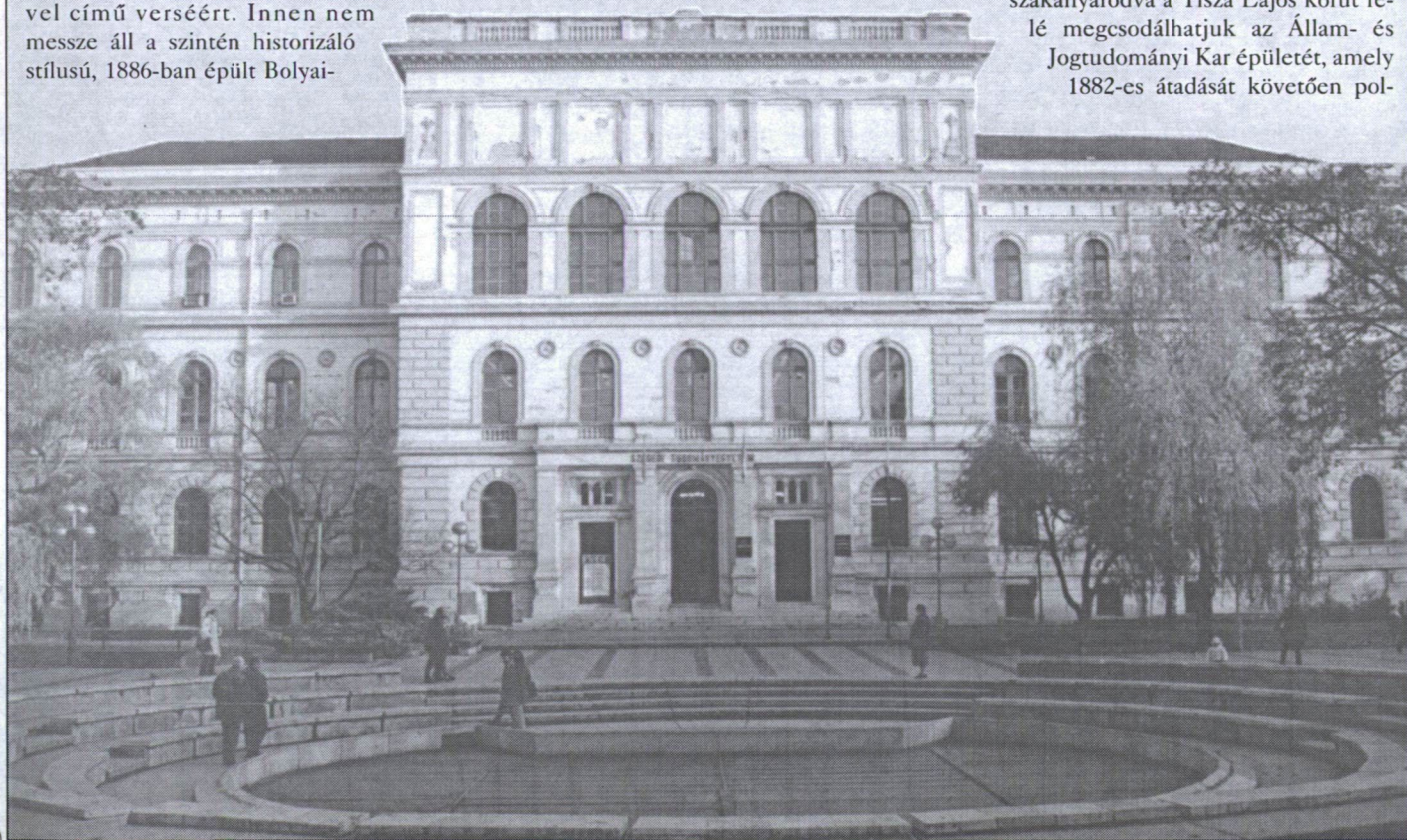
Egyetemi épületek házról házra a történelem útvesztőiben

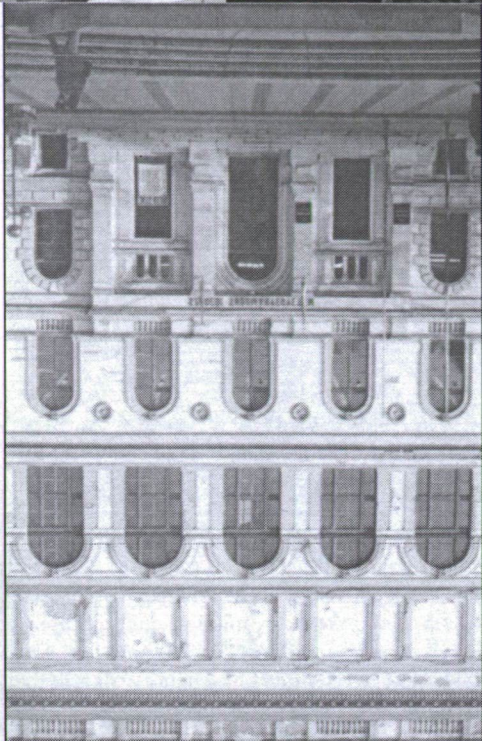
Szeged abban a szerencsés helyzetben van, hogy egyeteme együtt lélegzik a várossal, épületei ugyanis nem egy elzárt helyen lévő campusban helyezkednek el. Történetük ebből kifolyólag meglehetősen változatos, akárcsak építési idejük.

A központi, eklektikus stílusú, *Arleth Ferenc* tervezte Dugonics téri épület épp jelenleg vált funkciót, ugyanis kiköltözik belőle a központi könyvtár, viszont marad a rektori hivatal (a sokak által a környéket szinte agyonnyomó Ady téri Tanulmányi és Információs Központ ugyanakkor mind építészeti, mind jelentőségében korszakos alkotás, amelyhez fogható beruházás hetven éve nem volt egyetemünkön). A mostanában kissé megkopott Dugonics téri épület hajdan még a szegedi nagyárvíz is látta, hiszen falait 1873-ban húzták föl, hogy helyet adjon a főreáliskolának. 1880-tól már a Somogyi-könyvtár kap helyet itt, 1894-ben viszont a Királyi Ítéltábla költözik be. 1921-ben új tulajdonost kap: a Ferencz (!) József Tudományegyetem, melynek 1924 őszétől hallgatója *József Attila*, akit a Somogyi utcai épületrészben fenyeget meg *Horger Antal* professzor a Tiszta szívvel című verséért. Innen nem messze áll a szintén historizáló stílusú, 1886-ban épült Bolyai-

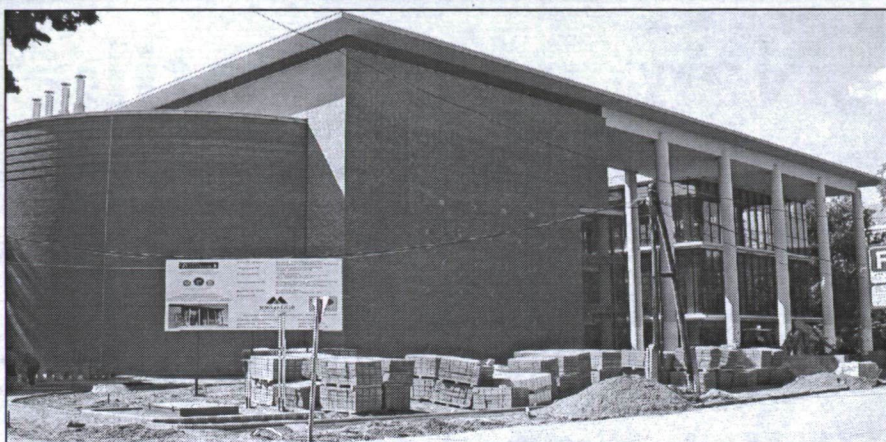
épület az Aradi vértanúk terén, ahol a századfordulón *Juhász Gyula*, Szeged nagy költője is tanult. Modern stílusban készült a természettudományi karnak otthont adó Béke-épület a közeli *Rerrich Béla* téren 1952-ben. Már az egyetemi negyedben vagyunk, ahol egymás után sorjáznak az alma mater intézményei. Neoromán stílusú, hatalmas labirintus a Bölcsészkar központi szárnya az Ady téren. Az egy éve teljesen megszépült tömböt 1912-ben húzták föl. Egykor vasúti leszámoló hivatal gyanánt funkcionált, majd 1925-től a bölcsészkar otthonaként. 1930 és 35 között *Radnóti Miklós* hallgatta itt óráit, aztán pedig *Illyés Gyula*, *Németh László* és *Veres Péter* szölt a diáksereghez, akárcsak *Kiss Tamás* az 1956. október 16-án a forradalom-előfutár MEFESZ-nagygyűlés, illetve *Pikó András* az 1988-as diáksztrájk idején. Ugyancsak ebben az épületben lehelte ki lelkét az '56-os forradalom egyik szegedi mártírja. 1903-as építésű a ma is díszes korláttal bíró Irinyi-épület a Boldogasszony sugárúton, mely nyelvi lektorátusáról ismert sokak számára. Ugyanczen az útvonalon áll a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar központi épülete, amely 1899-ben *Baumgarten Sándor* elképzelése szerint készült el, s amely 1928-ig a polgári fiúiskola szálláshelye volt. Egészen más stílusvilág a Dóm tér egyetemi házsora, amely a nagyárvíz és a barokk

Szeged eltörlése után, egységes formavilágot felhasználva épült ki *Rerrich Béla* tervei alapján. A pályázatot 1927-ben *Klebsberg Kunó* kultuszminiszter írta ki, rá egy évre pedig meg is indult a beruházás, aminek mintája az észak-európai országok építészete volt. A klinkertéglás megoldás mindenestre jó megoldásnak bizonyult a ma az orvoskar intézeteinek szállást adó épületeken. Már a premodern stílus példái a klinikakert tömbjei, amelyek a húszas években készültek el, az árvíz előtti Szeged egy újabb részletének a helyén, magával sodorva Juhász Gyula szülőházát is. Valamikor laktanya volt, ma félig lakóház, félig pedig a GTK otthona a Honvéd téri épület, kapualjában stilizált katonasisakkal. Az ódon hangulatú hatalmas ház 1883-ban az 5. honvéd gyalogezred számára született. Bár nem laktanyának szánták, mégis városképileg jelentős a Kálvária sugárúti jezsuita rendház, majd később egészségügyi szakközépiskola volt épülete, amely az egyetemnek köszönhetően megúszta a bontást, most pedig felújításra vár. Erről a sugárútról nyílik a Zoltán utca, melyen kisebb méretű, mégis érdekes árvíz előtti ház az egyetem által néhány éve birtokba vett épület, amelynek különlegessége, hogy néhány éve még általános iskola működött falai között, ebből eredően nagyon komikus méretű udvari padokat kínál a megfáradt hallgatóknak. Viszszakanyarodva a Tisza Lajos körút felé megcsodálhatjuk az Állam- és Jogtudományi Kar épületét, amely 1882-es átadását követően pol-

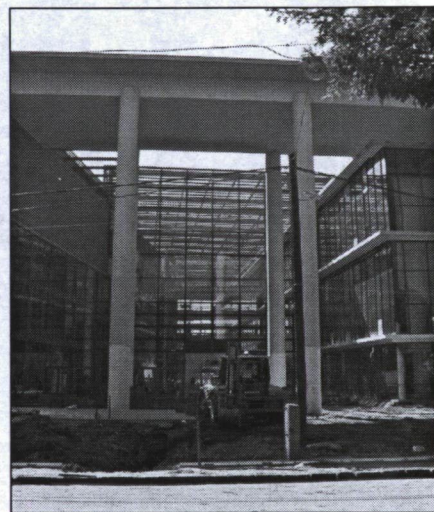

gári leányiskola volt, majd az ítélőtábla otthona lett, miután a Dugonics térről a beköltöző egyetem kiszorította. De itt sem hagyta békén: 1952-ben a jogi kar otthona lett, s a hatvanas évektől egy emelettel gazdagodott is. A szűkebben vett Belvároson túl azonban még mindig marad értékes egyetemi épület. A Mars téri piachoz közel ugyanis az eklektika szép példaként áll a Szegei Élelmiszeripari Főiskolai Kar központi szárnya, akárcsak az eredetileg trachomakórháznak szánt anatómiai épület a rókusi templom szomszédságában. Az 1893-ban megépített, harmonikus arányokkal rendelkező tömb preparátumgyűjteménye mindenképpen figyelemre méltó. Az újabkori fejlesztések sorában kell megemlíteni az 1964-66-ban Újszegeden felépült a Móra Ferenc Diákotthon, és 1972-ben beköltözhetek az első lakók a Herman Ottó Diákotthonba is. 1974-ben felépül Újszegeden az egyetem új épülete a biológiai tanszékek számára, majd 1976 szeptemberében indult meg az oktatás az egyetem újonnan felépült gyakorló általános iskolájában. 1977 folyamán elkészült Újszegeden az új diákmenza és az 1000 fős előkészítő konyha. Ugyancsak ebben az évben újonnan átalakított épületben, modern körülmények közé költözött a Kibernetikai Laboratórium. Újabb épülettel gyarapodott az egyetem a Petőfi Sándor sugárúton is, ahol az 1978-79. tanévben kezdődött meg az oktatás. Az 1990/91. tanévben pedig az egyetem megszerezte a Rákóczi téri modern megyeháza egykori pártbizottsági szárnyát, ahova az Állam- és Jogtudományi Kar tanszékei és a Gazdasági Igazgatóság költöztek ki. E helyütt csak szemezgetésre volt lehetőségünk, de megismerni azok fogják igazán ezeket az épületeket, akik hallgatóként éveket tölthetnek falaik között.

Tanulmányi és Információs Központ: Idén átadhatják a létesítményt

Minden igényt kielégítő, korszerű Tanulmányi és Információs Központ (TIK) építtetését kezdte meg a Szegei Tudományegyetem (SZTE) állami és önkormányzati segítséggel 2002 januárjában a Bölcsészettudományi Kar szomszédságában és a belváros közelében található Ady téren. A Dél-Alföld leendő tudáscentruma létrehozásának célja vezette a központ megálmodóit. A TIK-be másfél millió kötetes könyvtári állományt, kétszáz és hat száz fős multimédiás termeket és több száz darabos számítógép-állományt is terveznek. A könyvek és folyóiratok közül a tervek szerint négyszázezer példány lesz szabadpolcos, amely egyedülálló a hazai felsőoktatási könyvtárak tekintve. Az új épület egyszerre biztosít teret a tanulásnak, az oktatásnak, de különböző szolgáltatások is igénybe vehetők lesznek a centrumban. A szolgáltatások között megemlíthető a tervek szerint itt helyet kapó egyetemi jegyzetbolt, de vonatjegyvásárlásra és fénymásolásra is lehetőségük lesz az egyetemi polgároknak. Ugyancsak tervebe vették a Szegei Tudományegyetemen „debütált”, chipkártyán alapuló

szolgáltatások fejlesztését is. A mintegy nyolcmilliárd forintos beruházás befejezésére előbb 2004 júniusát, majd a már látható határidő-csúszások miatt 2004 szeptemberét jelölték meg, hogy itt tarthassák az egyetemi tanévnyitót.

A Draskovics-csomag elvonásai ugyanakkor éreztették hatásukat az államilag finanszírozott egyetemi beruházások területén is. Ennek hatására az építkezés április elején gyakorlatilag leállt, mert hiányzott a beígért kormányzati támogatás. A munkálatok nyár eleji újraindulását követően már újra bizakodni lehet a létesítmény ideji felavatásában. Információink szerint a műszaki átadás dátumául kitűzött, a jelenleg „érvényes” határidő 2004. november 30. Ha a már most meglévő zárt területre szeptember folyamán megindul a könyvtári állomány átszállítása a Dugonics téri központi épületből, akkor szerencsés esetben már decemberben beindulhat a létesítmény próbaüzeme, így a téli vizsgaidőszakra nem maradnak kölcsönözhető könyvek nélkül a vizsgáról vizsgára készülő szorgalmas hallgatók.

Haág Zalán István